■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌چی

دوشنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۲ | ۲۰ جمادی‌الاول ۱۴۴۵
۲۰ صفحه | سال بیست‌وچهارم - شماره ۶۶۴۹
Monday |December 04 | 2023

جام جم

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

یارگران!

قیمت کتاب نسبت به سال گذشته ۵۷درصد گران‌تر شده است

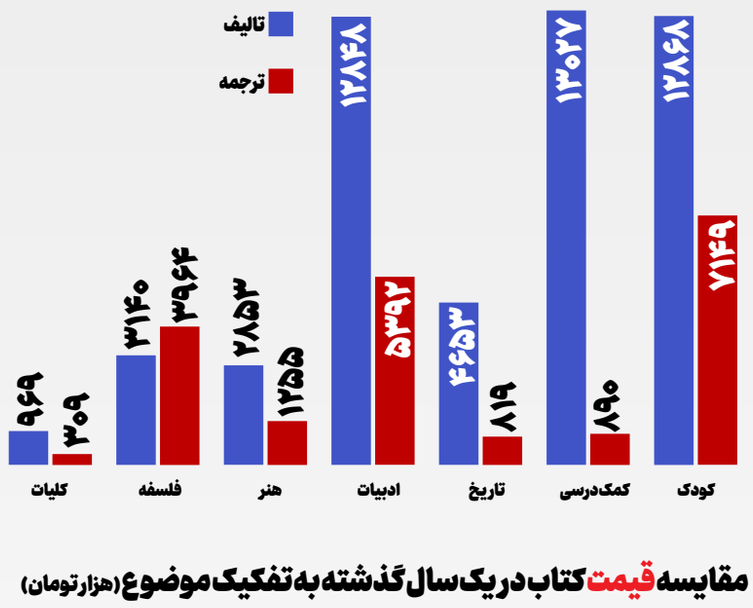

خودتحقیری تاریخی جامعه ایرانی در رابطه با کم بودن سرانه مطالعه باشد به نوعی شوخی با این مسأله است اما همواره یکی از مؤلفه‌های تاثیرگذار در میزان سرانه مطالعه بدون شک قیمت کتاب است. با رشد عجیب قیمت کتاب‌ها، حالا باید منتظر باشیم این سرانه (هر چقدر هم که بوده باشد) کاهش پیدا کند. هرچند پیام دیگر افزایش قیمت کتاب‌های چاپی شاید کوچ اهالی کتاب به اپ‌های کتابخوان باشد، گرچه بخش قابل‌توجهی از این افراد همچنان نسبت به خواندن کتاب روی کتابخوان‌ها دافعه عجیبی دارند اما این مسأله قطعا به‌عنوان مزیت افزایش قیمت کتاب نخواهد بود، چراکه اساسا زنده بودن نشرهای ایران وابسته به قدرت خرید اهالی کتاب است و بس.

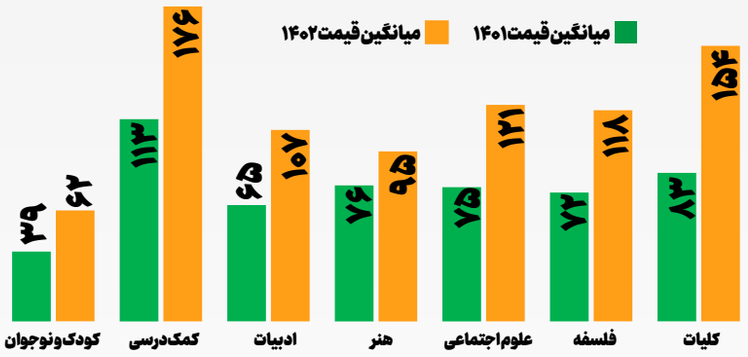
پیام دیگر داده‌های تازه منتشر شده این است که به شکل معناداری هر چقدر قیمت کتاب‌ها افزایش پیدا کرده تعداد عناوین منتشر شده هم کاهش داشته است. دلیل آن نیاز به تحلیل ندارد، چراکه نسبت مستقیمی میان این دو مؤلفه برقرار است. براساس آمارهای موجود تا پایان مهر ۱۴۰۲ بالغ بر ۱۰۸ هزار و ۶۹۲ عنوان کتاب منتشر شد که ۷۳ درصد کل کتاب‌های منتشر شده تألیفی و معادل ۲۶/۶۴ درصد ترجمه بوده، اما واقعیت این است که در مجموع و مقایسه آمار کل با دوره مشابه سال قبل کاهش ۴/۳۹ درصدی انتشار کتاب را نشان می‌دهد. بیشترین آمار ۱۲ ماهه مربوط به تألیف کتاب تا پایان مهر ۱۴۰۲ مربوط به کتاب‌های کمک درسی، کودک و نوجوان و ادبیات و کمترین آمار مربوط به کتاب‌های زبان علوم طبیعی، ریاضیات و کلیات است.

کتاب، گران است. این خلاصه همه آن چیزی است که می‌توان گفت خروجی همین یادداشت کوتاه است. اما این نتیجه‌گیری به صورت تفکیک شده شاید منصفانه نباشد، به این معنا که همین حالا با قطعی بودن افزایش ۵۷درصدی قیمت کتاب نسبت به سال گذشته هم، همچنان کتاب در ایران نسبت به دیگر کشورها قیمت مناسبی دارد. شاید همین موضوع باشد که همچنان کتاب را در سبد فرهنگی اهالی کتاب نگه می‌دارد. گرچه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در یک ماه گذشته آمارهای عجیبی از میزان سرانه مطالعه ایرانیان اعلام کرده‌است. (مهم‌ترین تناقض آماری این است که استناد داده‌های خود را معرفی نکرده). او گفته میزان سرانه مطالعه ایرانیان بدون احتساب کتب الکترونیک، دعا و ادعیه ۳۵ دقیقه در روز است. این گونه آماردهی بیش از آن‌که مقابله با

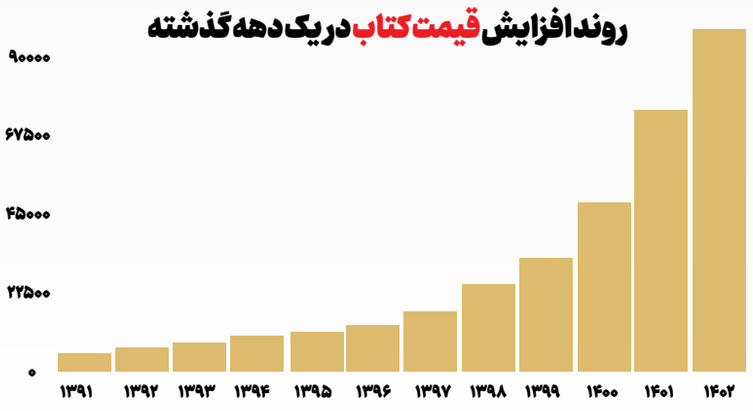
تعداد عناوین تالیفی و ترجمه به تفکیک محتوا در یک سال گذشته

مقایسه قیمت کتاب در یک سال گذشته به تفکیک موضوع (هزار تومان)

روند افزایش قیمت کتاب در یک دهه گذشته

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۵۴	غروب آفتاب: ۱۶:۵۱
اذان مغرب: ۱۷:۱۱	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۰
اذان صبح (فردا): ۰۵:۲۹	طلوع خورشید: ۰۶:۵۹

امروز در تاریخ

■ سالمرگ تاج اصفهانی، استاد آواز/ ۱۳۶۰
■ روز بیمه

حکمت

امام علی(ع): کسی که به تو هشدار می‌دهد، مانند کسی است که به تو مژده می‌دهد./ نهج‌البلاغه

واحه

در چشم دیگران منشین در کنار من
ما را در این مقایسه بی‌آبرو مکن/ فاضل نظری

نکته‌روز

میراث ایران با برند گوچی!

وقتی موزه ملی ایران بدیهیات موزه‌داری را رعایت نمی‌کند

تحول در یک رویه مدیریتی همیشه نیازمند تغییرات شگفت ساختاری نیست. به این معنا که مدیریت یک مجموعه حتما نباید با تغییرات گسترده مدیریتی همراه باشد. این امر بیشتر از آن که نیازمند تسویه نیروی انسانی باشد نیازمند باورپذیر کردن نیروی انسانی به انجام وظایفش است. به این‌که در آن کاری که می‌کند در نقطه اول از عهده انجام وظایف بدیهی خود به بهترین شکل ممکن برآید. این موضوع وقتی مهم‌تر است که مراجعان به آن مجموعه محدود به جامعه ایرانی نباشد و گردشگرانی از کشورهای مختلف هم به نوعی از جمله مخاطبان آن مجموعه باشند. چرا که تاثیر سوء احتمالی روی گردشگران خارجی پیامدهای ناگوار بلندمدتی دارد. در هفته‌ها و ماه‌های گذشته شاهد بدسلیقگی‌های بسیاری در حوزه میراث و گردشگری بوده‌ایم. هر کدام آنها اما در حالی صورت می‌گرفته که در زمره بدیهیات وظایف مسئولان بوده است. به عنوان مثال دو هفته پیش تصویری از یک خمره سفالین که قدمت آن به دوره مادها (چند سده پیش از هخامنشیان) برمی‌گردد، منتشر شد که روی آن را کیسه زباله کشیده بودند و درونش ته سیگار و آشغال ریخته شده بود. در میانه این دو هفته هم بارها تصاویری از نحوه مرمت آثار تاریخی از آسفالت شدن پل تاریخی اصفهان گرفته تا سیمان‌کاری سازه‌های شوشتر منتشر شد که با عدم آگاهی از جزئیات آن نمی‌شد قضاوتی در این میان داشت. تازه‌ترین اتفاق اما از جمله عجیب‌ترین آن است. توییتی از سوی یک گردشگر ژاپنی مسافر ایران منتشر شده که نشان از اوج بدسلیقگی در این حوزه دارد. این گردشگر ژاپنی بعد از بازدید از موزه ملی ایران در شبکه اجتماعی ایکس (توییتر سابق) نوشت: «کیسه‌ای که هنگام خرید کتاب از فروشگاه موزه ملی ایران، جایی که گنجینه‌های امپراتوری ایران در آن ردیف شده‌اند، دریافت کردم. کیسه خرید با آرم برند گوچی است!. چرا گوچی؟ علاوه بر این، آهنگ‌های BTS (یک گروه موسیقی کره‌ای) در داخل فروشگاه در حال پخش بود.» تناقض مضحک تلخی است. این‌که «موزه ملی ایران» (با اصرار بر ملی بودنش) جایی است که حتی کیسه خرید معمولی هم ندارد، چیزی که حتی برای سوپرمارکت‌های سطح شهر هم جا افتاده است! و بدتر این‌که موسیقی پخش شده در محیط موزه ملی ایران (باز هم با تاکید بر ملی بودنش) از یک گروه پاپ کره‌ای است! این نوع شناساندن ایران به گردشگران خارجی به نظر اگر نباشد بهتر است!

پیشخوان

روزی روزگاری طهران

درباره «میدان توپخانه»، روایت قصه‌ای از تهران قدیم

نویسنده: حسن هدایت
نشر: گستره
سال انتشار: ۱۴۰۲
تعداد صفحه: ۶۳۲

روایت یک داستان در دل تاریخ از کسی بر می‌آید که هم به تاریخ آشنا باشد و هم ساختار روایت را بشناسد. حسن هدایت با آثار پیش از این رمان ثابت کرده به هر دو حوزه اشراف و آشنایی خوبی دارد. رمان «میدان توپخانه» تازه‌ترین اثر حسن هدایت پس از رمان‌های «روزی روزگاری در طهران»، «وقایع‌نگاری یک لات چاقوکش» و «آگراندیسمان» است که پیش از این توسط نشر گستره منتشر شده بود. میدان توپخانه تازه‌ترین اثر این نویسنده سرگذشت مردمان عادی در این میدان تاریخی است. میدان توپخانه سال‌های طولانی بزرگ‌ترین و مهم‌ترین میدان تهران بود و تمام حوادث کشور در این میدان یا اطراف آن اتفاق می‌افتاد یا نمود داشت. این کتاب تنها سرگذشت یک میدان نیست، بلکه روایت زندگی غم‌ها، شادی‌ها، عشق‌ها و سرنوشت مردمی است که در این میدان و اطرافش زندگی می‌کردند. داستان روایتی زنانه دارد؛ زن‌هایی با عقاید و تقدیرهای مختلف که زندگی‌شان با حوادث میدان توپخانه گره خورده است. رمان ساختاری چندلایه دارد و از پنهان‌ترین رازهای زندگی شخصیت‌های داستان تا عینی‌ترین حوادث سیاسی و اجتماعی کشور را روایت می‌کند. هرچند میدان توپخانه یک رمان است اما تاریخ اجتماعی و سیاسی تهران در طول بیش از ۶۰ سال را نیز صادقانه و بدون پنهانکاری نشان می‌دهد.

درجهت عکس

زهرا باغبان/ ایرنا

بدرقه زنده‌رود

ظرفیت خروجی سد زاینده‌رود که از ۲۲ آبان افزایش یافته بود و موجب جاری شدن آب در زاینده‌رود و زنده شدن شهر اصفهان شده بود، پس از حدود ۲۰ روز قطع شد. مردم اصفهان به‌رغم آلودگی هوا تا آخرین لحظات جاری شدن آب در سواحل این رود و درکنار پل‌های تاریخی شهر لحظات خوشی را درکنار هم گذراندند.

فناوری
یخ زدن هواپیما
■ یک فروند هواپیما در فرودگاه مونیخ که قرار بود برای اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل به دبی پرواز کند، به دلیل یخ زدن، زمینگیر شد.
کیوآرکد را اسکن کنید

فناوری
جوشاندن آب در دو ثانیه!
■ چگونه می‌توانید یک ظرف آب را در ظرف تنها چند ثانیه به نقطه‌ دمای جوش برسانید؟ به راحتی. تنها کافی است شما چند تکه گدازه آتشفشانی داشته باشید!
کیوآرکد را اسکن کنید

بین‌الملل
بازگشت صهیونیست‌ها به توحش
■ شکست تلاش‌ها برای تداوم آتش‌بس، باعث از سرگیری مجدد حملات هوایی و زمینی رژیم صهیونیستی شده است، بازگشت آنها به رویه کودک‌کشی.
کیوآرکد را اسکن کنید

جهان
گران‌ترین الماس جهان
■ یک الماس ۱۵۰ قیراطی با قیمت ۷۰ میلیون دلار به عنوان نخستین الماس تراش خورده به شکل حلقه با ارزش‌ترین حلقه جواهر دنیاست.
کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

پرتره

پلیس راهور می‌گوید تهیه سری جدید انیمیشن «سیا ساکتی» در دستور کار قرار گرفته است

بازگشت به فرهنگ سازی!

بازگشت سیا!

سال ۱۳۷۹ یعنی بیش از دو دهه پیش مجموعه پویانمایی سیا ساکتی در راستای فرهنگ سازی در حوزه رانندگی منتشر شد. اثری که بیراه نیست بگوییم همچنان آثارش در کودکان آن سال‌ها و پشت فرمان نشین‌های این سال‌ها دیده می‌شود. راه و روشی که جواب پس داده، ولی مشخص نیست چرا پیگیری نشد تا دو دهه بعد برگردیم سر خانه اول! ایده اولیه این اثر را سرهنگ علیرضا اسماعیلی، رئیس وقت پلیس راهور ارائه کرد. او حالا در ساحت استاد دانشگاه پلیس خدمت می‌کند. خالق مجموعه سیا ساکتی هم بهرام عظیمی است که آن را سال ۱۳۷۹ در مؤسسه حور تولید کرد. سری اول مجموعه با نام «ماجراهای داوود خطر و سیا» در سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ پخش شد.

تشویق به جای تنبیه

در همه این سال‌ها یکی از اهرم‌های فشار برای وادار کردن رانندگان به رعایت قانون، ابزاری به نام جریمه بوده است. این موضوع با توجه به رکوردزنی هر ساله ایران در تعداد تلفات تصادفات جاده‌ای موضوع مهم‌تری هم بوده است. اما نگاه به وضعیت میزان تلفات و جراحاتی که به واسطه تصادفات به جامعه تحمیل می‌شود هم نشان می‌دهد افزایش قیمت جریمه رانندگی حداقل در میزان تصادفات تاثیری نداشته است. ساده‌تر این‌که نمی‌توان نسبت درستی میان افزایش قیمت جریمه و میزان تخلفات به دست آورد. پس راهکار چیست؟ گفته‌های دیروز سرهنگ ابوالفضل موسوی‌پور، رئیس پلیس راهور تهران نشان می‌دهد تنها راه همچنان فرهنگ‌سازی است.

رانندگان بدی هستیم!

ایرانی‌ها راننده‌های بدی هستند؟ این پرسش وقتی پاسخ درستی دارد که بتوانیم تعریف واحدی از نوع رانندگی داشته باشیم و هم با سنجه مقایسه با دیگر کشورها به پاسخ درستی برسیم. تعریف که ساده است، رانندگی احتمالا خوب است که مطابق با رعایت قانون باشد. همین سنجه کافی است که بتوانیم حکم کنیم ایرانی‌ها رانندگان بدی هستند؛ چراکه میزان تخلف رانندگی ایران به نسبت دیگر کشورها میانگین بالایی دارد. بسیاری معتقدند نوع رانندگی افراد به نوعی نمودی از اتفاقی است که در جامعه می‌گذرد. نظریه جالب و البته پرچالشی است اما مصداق‌هایش نزدیک به واقعیت است، به این معنا که اگر فردی در زندگی شخصی‌اش خود خواه باشد، این خصیصه به نوعی در نوع رانندگی او هم آشکار است. اما با همه این اوصاف سوالی که باقی می‌ماند این‌که چرا به قوانین راهنمایی و رانندگی توجهی نمی‌کنیم؟

